

İlköğretim Öğrencilerinin Coğrafya Biliminin Konularına İlişkin Algıları

Primary School Students' Perception about Issues Related To Geography Science

Nazlı GÖKÇE¹

Fatih ÖZTÜRK²

Alındığı Tarih:07.12.2011, Yayımlandığı Tarih: 26.04.2013

Özet

Günümüzde yürürlükte olan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda, ilköğretim olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. İlköğretimde coğrafya bilimi ile ilgili konulara Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji gibi farklı derslerde yer verilmektedir. Bu derslerde coğrafya bilimi ile ilgili konular ile öğrencilerin dünyanın farklı mekânlarını, doğal yapısını, insanların, ekonomilerini, kültürlerini ve onların kendileri ile olan bağlantı ve ilişkilerini anlamaları amaçlanmaktadır. Bu noktadan hareketle ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının belirlenmesi yapılan eğitim hakkında fikir sahibi olmayı sağlayacaktır. Farklı araştırmalar ile genellikle öğretmen adayları ve öğretmenlerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının belirlenmesi yoluna gidilmiştir. Yapılan araştırmalar dikkate alınarak bu çalışmada, ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Tarama modelindeki araştırmaya Eskişehir ilindeki 4 farklı ilköğretim okulundan toplam 332 ilköğretim öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonunda ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında en baskın görüşleri; *fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş* ve *yer açısından ele alan görüş* oluşturmuştur. Bunları *küresel görüşün* izlemesi, eğitimde olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Buna karşın ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında, *insan çevre ilişkisi açısından ele alan görüşün* oranının çok düşük olduğu, çevre ile ilgili konuları ön planda tutan, çevre ile ilgili endişe ve sorunları vurgulayan *çevreci görüşe* sahip öğrencinin ise hiç olmadığı görülmüştür. Ayrıca kimi öğrencilerin de coğrafya biliminin konularına ilişkin eksik ve yanlış algılara sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Coğrafya eğitimi, ilköğretim öğrencileri, coğrafya algıları.

Abstract

In the Law for National Education (Act no: 1739) which is still in force, it is specified that elementary and middle schools should be revised as primary schools. Geography education at primary school level is generally carried out through various courses such as life studies, social studies and science and technology. In this courses aim of geography education is to help students understand the world's different places, natural structures, peoples, economies, and cultures, and the link and relation that these have with students' own lives. Identifying how primary school students perceive geography will expand the insight we have about how geography education is delivered. So far, various studies have generally been conducted on how teachers or teacher candidates perceive geography. Considering the research in the literature, this study aims to determine how primary school students perceive geography. Designed along survey model, this study has been completed with 332 students of 4 different primary schools located in the province of Eskisehir. The results have shown that the dominant perception about geography was either of an *earhtist* or *locationist* view among the participants. The next common perception has been identified to be globalist view, which can be considered as a positive change in our education system. On the other hand, the number of students who regard geography in accordance with *interactionist* view has been found to be really small; and no student who has an *environmentalist* view—which emphasizes problems and concerns about environmental issues—has been seen; also some of the participants have been determined to hold either incomplete or totally false perceptions about issues related to geography science.

¹ Doç. Dr. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi e-posta: nazliu@anadolu.edu.tr

² Arş. Gör. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi e-posta: fatih.ztrk@hotmail.com

Key Words: geography education, primary school students, geography perceptions.

Giriş

Coğrafya; insanla doğal ortam arasındaki karşılıklı etkileşimleri, bu etkileşimler sonucunda gelişen faaliyetlerle durumları dağılışı, ilişki kurma, karşılaştırma, nedensellik ilkelerine bağlı kalarak ve çeşitli araştırma yöntemlerini uygulayarak araştırıp inceleyen, elde ettiği sonuçları bir sentez halinde ortaya koyan, kendi içerisinde çok sayıda bilim dalından oluşan bir bilimler topluluğudur (Özçağlar, 2009). Coğrafya eğitimi ile öğrencilerin dünyanın farklı mekânlarını, doğal yapısını, insanlarını, ekonomilerini, kültürlerini ve onların kendileri ile olan bağlantı ve ilişkilerini anlamaları amaçlanmaktadır. Bu bağlamda coğrafya eğitimi, kendimizi, dünyayla ilişkilerimizi, dünyadaki diğer insanlarla bağlantılarımızı daha iyi anlamamız için gereken değer, bilgi, kavram ve becerileri sunar (Haas, 1989). “Yaşam İçin Coğrafya: Amerikan Ulusal Coğrafya Standartları, 1994” adlı çalışmada coğrafi becerilerin bize neler sağladığı ve nerelerde kullanabileceği üzerinde durulmuştur. Bu çalışmaya göre; “Coğrafi beceriler, bize coğrafi olarak düşünmek için en gerekli araçları ve teknikleri sağlamaktadır. Bu araçlar ve teknikler, yeryüzündeki fizikî ve beşerî faaliyetleri ve süreçleri anlamakta coğrafyanın farklı yaklaşımına veya coğrafi bakış açısına temel oluşturmaktadırlar. Biz coğrafi becerileri, hayatımızla ilgili bazı kararları verirken kullanırız. Nereden ev alınacak veya kiralanacak, nerede iş bulunacak, işe veya arkadaşların evlerine nasıl gidilecek, mağazalar nerede, tatile veya okula nereye gidilir? gibi. Bütün bu kararlar, planlama ve coğrafi bilgi sistemini kullanma becerisine sahip olmayı gerektirir.” İnsanların yaşadıkları mekânlarla sağlıklı ilişkiler kurmalarında, doğal kaynakları tüketmeden kullanmada, geleceğe yönelik yapılacak yatırım ve planlamalarda erken yaşlardan başlayarak yapılan coğrafya eğitiminin önemi büyüktür. Bu nedenle öğrencilerin okula başladığı ilk yıllardan itibaren onların coğrafya konularına yönelik algılarını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

1992 yılında Uluslararası Coğrafya Birliği (IGU) Coğrafya Eğitimi Komisyonu (CGE) tarafından yayınlanan Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi ile erken yaşlardan başlayarak yapılacak coğrafya eğitiminin önemine vurgu yapılmaktadır. Çocukların çevrelerini keşfetmekten hoşlandıkları, yaparak öğrenmeyi sevdikleri ve yeni deneyimlere açık oldukları bu nedenle de başka kültürlerle ait insanlar, yaşam tarzları ve yerler hakkındaki öğretime bu seviyede başlanması gerektiği belirtilmektedir. Güvenli bir geleceğe hazırlığı garanti etmek için coğrafyanın hem ilköğretim, hem de ortaöğretimde zorunlu temel bir ders olarak yer alması önerilmektedir (Artvinli ve Kaya, 2010). Türkiye’de ilköğretimde coğrafya adıyla ayrı

bir ders bulunmamaktadır. Ancak coğrafya bilimine ilişkin konular farklı ders programları içinde verilmektedir. İlköğretimde Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler öğretim programlarındaki kazanımların ve etkinliklerin bir bölümü coğrafya ile ilgilidir (Kızılcıoğlu, 2006). Sosyal Bilgiler öğretim programlarında (4, 5, 6 ve 7. Sınıflar) özellikle “İnsanlar, Yerler ve Çevreler”, “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” ve “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanlarında coğrafya bilimi ile ilgili kazanımlar ve etkinlikler dikkat çekmektedir. Ayrıca programda 5. ve 6. Sınıflarda, 4. ve 7. sınıfa göre coğrafya biliminin konularına ilişkin kazanım ve etkinlik sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. 4. sınıfta; “Yaşadığımız Yer, Üretimden Tüketime, Uzaktaki Arkadaşlarımız” ünitelerinde, 5. sınıfta; “Adım Adım Türkiye, Bölgemizi Tanıyalım, Ürettiklerimiz, Hepimizin Dünyası” ünitelerinde, 6. sınıfta ise; “İpek Yolu’nda Türkler, Yeryüzünde Yaşam, Ülkemizin Kaynakları, Ülkemiz ve Dünya” ünitelerinde coğrafya biliminin konularına ilişkin kazanım ve etkinlikler yer almaktadır (Gökçe, 2011). 5. ve 6. Sınıf düzeylerinde özellikle Sosyal Bilgiler dersi yoluyla yapılan coğrafya eğitiminin başarısının değerlendirilmesinin yollarından biri de öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının tespit edilmesidir. Bu, hem öğretmenlerin hem de program geliştirme uzmanlarının daha etkili içerik ve öğrenme ortamları oluşturmaları ve materyaller hazırlamaları bakımından da önemlidir.

Ülkemizdeki alan yazında ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konuları ile ilgili algıları üzerine doğrudan bir araştırma bulunmamaktadır. Genellikle ilköğretim düzeyinde yapılan çalışmalarda, öğrencilerin coğrafya kavramlarını anlama düzeyleri ve kavram yanılgıları çalışılmaktadır (Alkış, 2006; Cin, Engin ve Akbaş, 2005; Doğan ve Başbüyük, 2005; Çakmak, 2006; Yılar, 2007). Coğrafya algıları üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde ise; bu tür çalışmaların öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde yapıldığı görülmektedir. Alkış (2009) coğrafya öğretmenlerinin coğrafya algılarını, Öztürk ve Alkış (2009) sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya algılarını, Şeyihoğlu ve Geçit (2010) sınıf öğretmenlerinin coğrafya imajlarını incelemiştir. Öztürk (2007) Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi öğretmen adaylarının sahip oldukları coğrafya algılarını, metaforlar yoluyla ortaya çıkarmıştır.

Uluslararası alan yazında ise, Bradbeer, Healey ve Kneale (2004) ve Walshe (2007) coğrafyacıların coğrafya algılarını araştırmışlardır. Walford (1996) çalışmasında coğrafya öğretmen adaylarının fikirleri üzerinde odaklanmıştır. Martin (2000) ve Catling (2004) sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya algısı üzerinde çalışmışlardır. Ayrıca yabancı literatürde ilk ve orta öğretimdeki öğrencilerin coğrafya algılarını belirlemeye yönelik çalışmalar da dikkat çekicidir. Lam ve Lai (2003), Hong Kong’da orta öğretimdeki öğrencilerin, Hopwood (2004),

13-14 yaş grubu öğrencilerin, King (2007) 7, 10 ve 12 yaşlarındaki öğrencilerin, Al-Nofli (2010) ise Oman'da (Umman) 6 ve 10 yaşındaki öğrencilerin coğrafya algılarını araştırmışlardır. Weeden (2006) öğrencilerin coğrafya algıları ile ilgili yapılan çalışmaları değerlendirmiştir. Ütö-Visi (2001) ise “Bir Öğrencinin Gözünden Coğrafya” adlı çalışmada öğrencilerin coğrafya ve eğitimi üzerine düşüncelerini incelemiştir.

Bu çalışmada, ilköğretim çağındaki 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla öğrencilere “Sence coğrafya nedir?” ve “Sence neden coğrafya öğrenmelisin?” soruları yöneltilmiştir. Araştırmanın sonunda, ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin varsa eksik ya da yanlış algılarının tespit edilmesi beklenmektedir. Ayrıca elde edilen araştırma sonuçlarının, şu anda ilköğretimde farklı dersler içinde yer alan coğrafya biliminin konularına ilişkin kazanımların ve etkinliklerin ne kadar başarıyla uygulandığı konusunda bir fikir vereceği düşünülmekte, yapılacak coğrafya eğitimlerine ışık tutması ve eksiklerin tamamlanmasına katkı getirmesi umulmaktadır.

Yöntem

İlköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik bu araştırma tarama modelindedir. Aşağıda araştırmaya katılan öğrencilerin özellikleri, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmaya Eskişehir ilindeki 4 farklı ilköğretim okulundan toplam 332 ilköğretim öğrencisi katılmıştır. Bu ilköğretim okullarından 3'ü devlet okulu 1'i özel okuldur. Araştırmaya kolay ulaşılabilen ve farklı sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencileri temsil ettiği düşünülen okullar seçilmiştir. İlköğretim öğrencilerinin 107'si 5. Sınıf, 225'i 6. Sınıf öğrencisidir. Coğrafya biliminin konularının ağırlıklı olarak bulunduğu Sosyal Bilgiler dersi 4, 5, 6 ve 7. Sınıflardadır. Bu programlarda coğrafya biliminin konuları ile ilgili en fazla kazanım sayısı 5. ve 6. Sınıflardadır. Bu nedenle de ilköğretim 5. ve 6. Sınıflar çalışmaya alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 148'i kadın, 184'ü erkektir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Catling'in (2004) çalışmasında olduğu gibi iki açık uçlu sorudan oluşan anket yoluyla toplanmıştır. Ankette

“*Sence coğrafya nedir?*” ve “*Sence neden coğrafya öğrenmelisin?*” sorularına yer verilmiştir. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar ayrıntılı olarak incelenmiş ve Catling’in (2004) ortaya koyduğu temalar altında sınıflandırılmıştır. Araştırmada bu sınıflamanın tercih edilmesinin nedeni; oluşturulan temaların coğrafya biliminin konularına ilişkin algılardaki çeşitliliği iyi yansıtması ve verilerin kodlanmasında araştırmacıya geniş bir hareket alanı sağlaması olarak açıklanabilir. Farklı araştırmalarda da coğrafya biliminin konularına ilişkin algıların, bu çalışmadaki temalara göre incelendiği görülmüştür (Öztürk ve Alkış, 2009). Verilerin kodlanmasında belirlenen temalara uymayan farklı görüşler ise “*diğer görüşler*” başlığı altında incelenmiştir. Buna göre ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarının; *fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş (earthist)*, *küresel görüş (globalist)*, *insan çevre ilişkisi açısından ele alan görüş (interactionist)*, *yer açısından ele alan görüş (placeist)* ve *çevreci görüş (environmentalist)* olarak beş farklı temada ele alınmıştır. Neden coğrafya bilimine ilişkin konuları öğrenmeleri gerektiğine ilişkin açıklamaları da yine aynı araştırmacı tarafından ortaya konan sekiz tema altında incelenmiştir. Bunlar da şöyle sıralanabilir; *küresel görüş (globalist)*, *yer açısından ele alan görüş (placeist)*, *fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş (earthist)*, *insan çevre ilişkisi açısından ele alan görüş (interactionist)*, *çevreci görüş (environmentalist)*, *yerel görüş (localist)*, *konum açısından ele alan görüş (locationist)* ve *harita sevenler (map-lovers)*.

Araştırma verileri betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde elde edilen veriler, önceden belirlenen temalar altında özetlenip yorumlanmıştır. Kimi öğrenciler coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarını farklı temalar altında değerlendirilen ifadelerle açıkladıklarından frekanslar (f) örneklemdaki öğrenci sayısını (n) aşmıştır. Araştırmanın güvenilirliği hesaplanırken veriler iki araştırmacı tarafından incelenmiş ve P (Uzlaşma Yüzdesi)=[Na (Görüş Birliği) / Na (Görüş Birliği) + Nd (Görüş Ayrılığı) x 100 (Miles ve Huberman, 1994) formülü kullanılmıştır. Bu hesaplama sonucunda P değeri (güvenirlilik oranı) %98 bulunmuştur. Bulguların sunumu sırasında öğrencilerin görüşlerini yansıtan doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

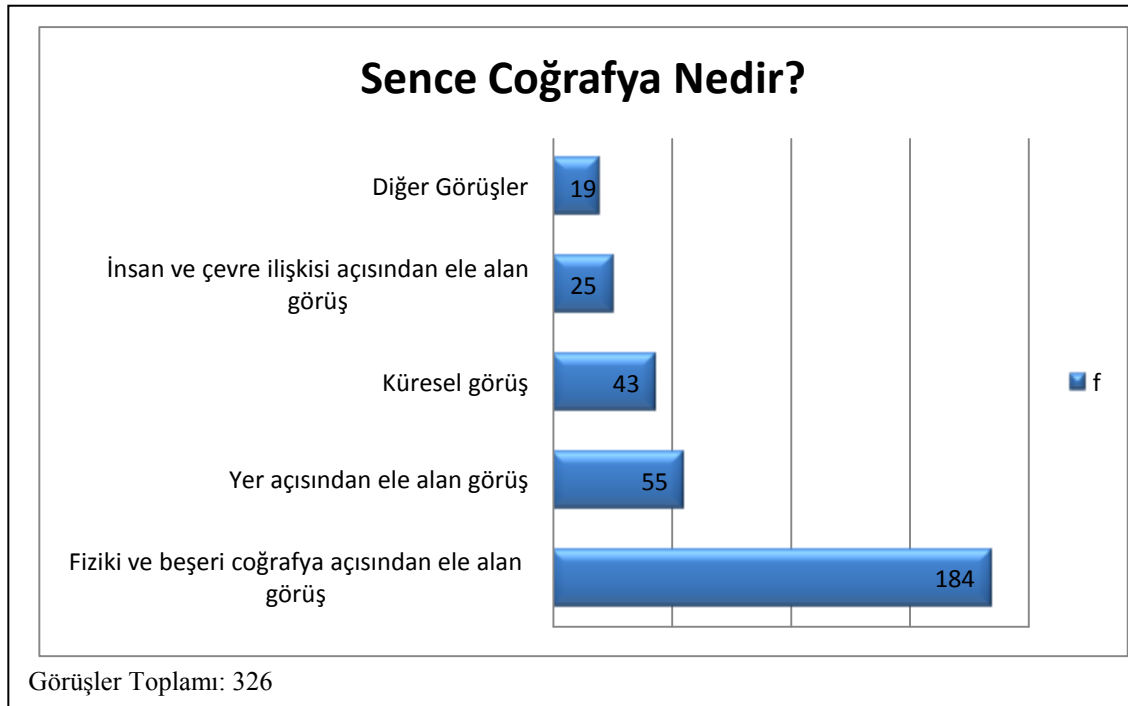
Bu bölümde bulgular, ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algıları ve ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin amaçlarına yönelik algıları olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

İlköğretim Öğrencilerinin Coğrafya Biliminin Konularına İlişkin Algıları

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algıları, Şekil 1’de gösterilmiştir. Catling’in (2004) sınıflamasında beş farklı tema bulunmaktadır. Araştırmada ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin bu sınıflamadaki dört tema içinde yer aldığı, bir temada bulunmadığı görülmüştür. Aşağıda bu temalara ait açıklamalara da yer verilmiştir. Öğrencilerin bu temalar dışında yer alan farklı görüşleri “Diğer” başlığı altında incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak örnekler sunulmuştur.

Şekil 1:

İlköğretim Öğrencilerinin Sence Coğrafya Nedir? Sorusuna Verdikleri Yanıtlara Göre Coğrafya Biliminin Konularına İlişkin Algıları

Araştırmadan elde edilen bulgular en dikkat çekici görüşün, fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş olduğunu göstermektedir. Bu görüş, dünyanın özelliklerini ve süreçlerini fiziki ve beşeri coğrafya konu başlıkları altında tanımlamakta ve açıklamaktadır. Araştırmaya katılan 184 öğrenci (%56,4) de coğrafyanın konusunu, Dünya’da ve çevrelerinde bulunan fiziki ve beşeri ortamın oluşturduğunu söylemiştir. Bu oranın 5. sınıf öğrencilerinde %50,5 ve 6. sınıf öğrencilerinde %56,4 olduğu görülmüştür. Öğrenciler bu görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

‘Coğrafya bence yeryüzü şekillerini ve bitki örtüsünü inceleyen ve araştıran bilim dalıdır’ (Öğrenci, 25).

'Coğrafya, Dünya üzerindeki yerlerin fiziki özelliklerini araştıran bilim dalıdır' (Öğrenci, 193).

Yer açısından ele alan görüş; coğrafyanın “Yerleri” anlamaya dönük ve bir “Yer” algısı oluşturmaya çalışan bir bilim olduğunu savunmaktadır. Sence Coğrafya nedir?’ sorusuna öğrencilerin 55’i (%16,8) yer bilgisi olduğunu ifade eden yanıtlar vermişlerdir. Sınıf düzeylerine göre bakıldığında, bu görüşün 5. sınıflarda %12,3 ve 6. sınıflarda %16,3 oranında ifade edildiği görülmüştür. Bu öğrenciler görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir:

'Bence coğrafya bir şehrin bulunduğu yeri anlatır' (Öğrenci, 170).

'Coğrafya yaşadığımız yerin semtin mahallenin şehrin ülkenin nasıl olduğunu neye benzediğini ve yer şekillerini anlatır' (Öğrenci, 171).

Araştırmaya katılan öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında en baskın görüş *fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş* (%56,4) olmuştur. Bunu *yer açısından ele alan görüş* (%16,8) izlemektedir. Al-Nofli (2010), Aydın (2010), Bradbeer ve diğerleri (2004), Catling (2004), Kent (2000), Lam ve Lai (2003), Öztürk ve Alkış (2009), Şeyihoğlu ve Geçit (2010), West (2006) gibi araştırmacılar da farklı gruplar üzerinde yürüttükleri araştırmalarda, bireylerin coğrafya algısında bu iki görüşün baskın olduğunu tespit etmişlerdir. Coğrafya konularına yer verilen öğretim programlarında, çoğunlukla iklim, bitki örtüsü, yer şekilleri gibi fiziki coğrafya konuları, nüfus, yerleşme gibi beşeri coğrafya konuları ele alınmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin coğrafya algılarının da bu yönde oluştuğu düşünülmektedir.

Küresel görüş; coğrafya çalışmalarının odağını dünyadaki ülke ve çevre çeşitliliğinin oluşturduğunu açıklamakta ve küresel bir bakış açısı ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılan 43 öğrencinin (%13,19) görüşü bu yöndedir. Bu oranının 5. sınıflarda %14,6 ve 6. sınıflarda %6,8 olduğu görülmüştür. Öğrenciler coğrafyayı dünya üzerindeki ülkeler hakkında farkındalık sağlayan bir disiplin olarak tanımlamışlardır. Kimi öğrenciler bu görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

'Bence coğrafya ülkemiz ve Dünya ile ilgilenen bilim dalıdır' (Öğrenci 32).

'Coğrafya, ülkemiz, Dünya, haritalar, ülkemizin kaynakları gibi konuları öğrenmemizde yardımcı olan Sosyal bilim dalıdır' (Öğrenci, 209).

Catling’in (2004) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin coğrafya algılarında en baskın görüşün %36,2 ile küresel görüş olduğu tespit edilirken, Öztürk ve Alkış’ın (2009) çalışmalarında bu oran %2,9 ile çok düşük olarak kaydedilmiştir. Geçit ve Genç (2011) de sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya için oluşturdukları metaforların sadece %3’ünün Dünya ile ilgili olduğunu bulmuşlardır. King (2007) de benzer biçimde 7, 10 ve 12 yaşındaki

öğrencilerle yaptığı araştırmada, 7 yaşındaki öğrencilerin %37'sinin, 10 yaşındaki öğrencilerin %51'inin, 12 yaşındaki öğrencilerin % 55'inin, coğrafya algılarının dünya ile ilgili olduğunu belirlemiştir. Benzer biçimde Alkış (2009), Şeyihoğlu ve Geçit (2010) de çalışmalarında coğrafya algılarında küresel görüşün çok düşük oranda olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca Öztürk ve Alkış (2009) çalışmalarında, Türk ve İngiliz sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya algılarındaki bu farklılığın nedeninin, coğrafya eğitimine yönelik gördükleri derslerdeki içeriklerin farklılığından kaynaklanabileceğini vurgulamışlardır. Bu araştırmada, 5. sınıf öğrencilerinde daha yüksek oranda görülmekle birlikte, öğrencilerin genelinde coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarda, küresel görüşün üçüncü sırada olduğu görülmektedir. Bunu eğitim açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirmek mümkündür. 2005 yılında Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından geliştirilen yeni ilköğretim Sosyal Bilgiler programı dünyadaki gelişmelere ve araştırmalara paralel olarak ve yeni yaklaşımlara uygun hazırlanmaya çalışılmıştır. Bu programda “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanına yer verilmiş ve bu öğrenme alanı ile öğrencilerin bütün dünyayı ilgilendiren ekonomi, siyaset, ekoloji, güvenlik ve sağlık gibi alanlarda yaşanan sorunların sebepleri ve çözümleri ile ilgili fikir geliştirmeleri amaçlanmıştır. Eğitimdeki bu yeniliklerin öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarını etkilediği düşünülebilir.

İnsan çevre ilişkisi açısından ele alan görüş; beşeri ve doğal süreçlerin birbirleriyle ve karşılıklı etkileşimleri sonucu ortaya çıkan etkilere ve sonuçlara vurgu yapmaktadır. Araştırmaya katılan sadece 25 öğrenci (%7,6) doğal ortam ve insan arasındaki ilişkilerden bahsederek coğrafyanın bu yönünü vurgulamıştır. Sınıf düzeylerine göre bakıldığında ise, bu oran 5. sınıflarda %3,3 ve 6. sınıflarda %3,4 olmuştur. Üstüne üstlük araştırmada, çevre ile ilgili konuları ön planda tutan, çevre ile ilgili endişe ve sorunları vurgulayan çevreci görüşe sahip öğrenci olmadığı görülmektedir. Coğrafyada insan ve çevre ilişkilerinin açıklanması çok önemli olmasına karşın öğrencilerin çoğunluğu tarafından bu konu coğrafya ile ilgili bulunmamıştır. Coğrafyanın insan ve çevre ilişkilerini açıkladığını, bazı öğrenciler şöyle ifade etmişlerdir:

‘Coğrafya, iklim ve yer şekillerinin insan yaşamına etkilerini açıklar’ (Öğrenci, 111)

‘Coğrafya, yeryüzü şekillerinin insan davranışlarına etkilerini inceleyen bilim dalıdır’ (Öğrenci, 210).

‘Coğrafya denince aklıma yaşam geliyor, coğrafya yeryüzündeki her şeydir’ (Öğrenci, 59).

Öztürk'ün (2007) çalışmasında örneklemini teşkil eden öğrencilerin %56'sı coğrafyayı yaşamın kendisiyle ilişkilendirmiştir. Geçit ve Gençler (2011) de yaptıkları araştırmada 37 öğrencinin (%28,4) coğrafyayı yaşam ve yaşam kaynağı olarak gördüğünü tespit etmişlerdir. Farklı araştırmalarda, öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında çevreci görüşün çok düşük oranda olduğu, aynı zamanda insan ve çevre ilişkileri bağlamında da ele alınmadığı tespit edilmiştir (Alkış, 2009; Geçit ve Gençler, 2011; Öztürk ve Alkış, 2009; Şeyihoğlu ve Geçit, 2010). Oysa yurtdışındaki çalışmalarda, çoğunlukla öğrencilerin ve öğretmenlerin coğrafya algılarında, hem çevreci hem de insan ve çevre ilişkileri açısından ele alan görüş oranlarının bizimkinden çok daha yüksek olduğu görülmektedir. (Al-Nofli, 2010; Hopwood, 2004; Kent, 2000; West, 2006). King (2007) ise yaptığı çalışmada coğrafyayı insan ve çevre ilişkisi açısından tanımlayan öğrencilerin oranını 7 yaşındaki öğrencilerde %7, 10 yaşındaki öğrencilerde %14, 12 yaşındaki öğrencilerde %26 olarak saptamıştır. Araştırma bulguları bize coğrafyada gerek çevreyle ilgili farklı konular gerekse insan ve çevre ilişkileri bağlamında daha fazla vurgu yapılması gerektiğini göstermektedir. Öğretmenlerin içeriği düzenlerken ve etkinlik oluştururken coğrafyanın en temel unsurlarından olan insan-çevre ilişkilerini göz ardı etmemesi, öğrencilerin coğrafya algılarının gelişmesinde büyük önem taşımaktadır.

Diğer görüşler; araştırmada ilköğretim öğrencilerinin belirlenen sınıflamanın dışında yer alan görüşlerinden oluşmaktadır. 19 öğrencinin (%5,8) coğrafya ile ilgili görüşleri Catling'in (2004) sınıflamasının dışında kalmıştır. Bu görüşler incelendiğinde öğrencilerin coğrafya ile ilgili yanlış ya da eksik algılara sahip olduğu görülmektedir. Yine benzer biçimde farklı araştırmalarda da öğrencilerin yukarıdaki temalar içinde yer almayan, yanlış ya da eksik coğrafya algılarına sahip oldukları görülmektedir (Demircioğlu, 2004; Geçit ve Gençler, 2011; Öztürk ve Alkış, 2009; Şeyihoğlu ve Geçit, 2010).

Araştırmada, 13 öğrenci coğrafyanın eski zamanlar, devletler ve insanları hakkında bilgi veren bir disiplin olduğunu savunmuştur. Bu öğrencilerden biri bu görüşünü şöyle açıklamıştır:

'Coğrafya bir ülkenin hükümdarları, tarih öncesi uygarlıklarını ve bu uygarlıkların kullandıkları ticaret yollarını anlatır' (Öğrenci, 77).

Öğrencilerin coğrafya bilimini tarih bilimi ile karıştırdığı ve yanlış bir algıya sahip olduğu görülmektedir. 6 (%1,8) öğrenci ise coğrafyanın ilköğretim derslerinden olan Sosyal Bilgilerle aynı ders olduğunu söylemiştir. Bu öğrencilerden birinin bu konudaki görüşü şöyledir:

'Sosyal Bilgiler dersinde işlediğimiz konudur' (Öğrenci, 140).

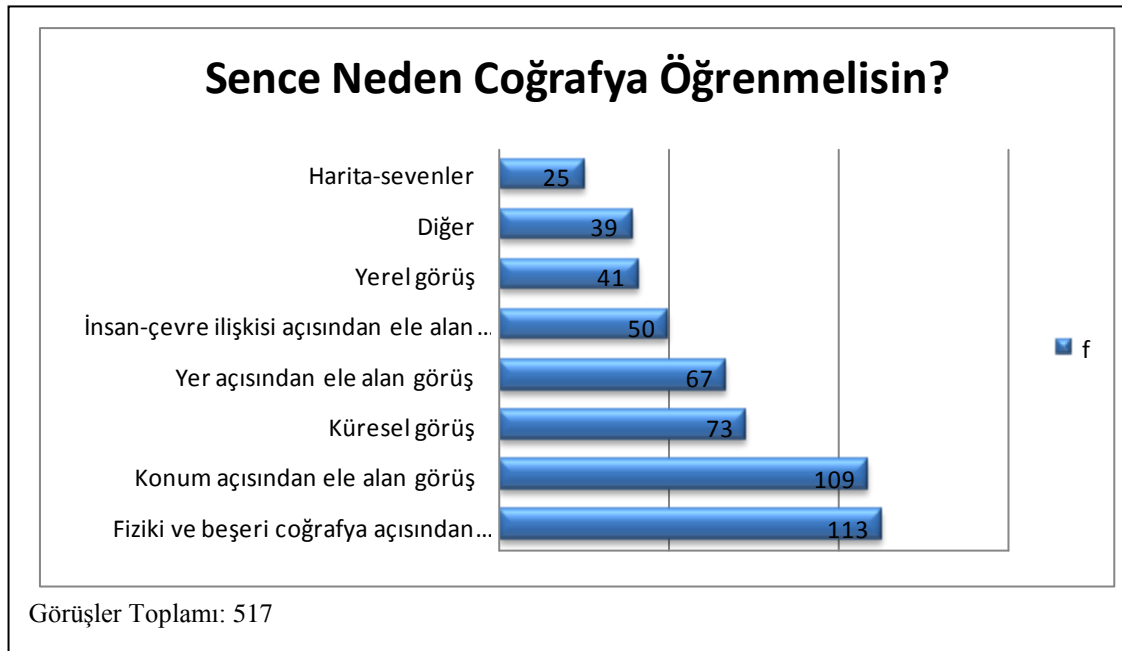
Öğrenciler ilköğretimde coğrafyayı ayrı bir ders olarak görmemekte ve çoğunlukla Sosyal Bilgiler dersinde farklı ünitelerdeki konular olarak işlemektedirler. Bu nedenle de coğrafya bilimini sadece Sosyal Bilgiler içindeki bir konu olarak görmeleri doğaldır. Öğretmenlerin, Sosyal Bilgiler dersini oluşturan farklı disiplinlerle ilgili çeşitli tanıtım çalışmaları yapmaları, öğrencilerine bu bilimlerle ilgili projeler hazırlatmaları şüphesiz onların bu bilimlerle ilgili algılarının gelişmesine katkı sağlayacaktır.

İlköğretim Öğrencilerinin Coğrafya Biliminin Amaçlarına Yönelik Algıları

Araştırmaya katılan öğrencilerin coğrafyanın biliminin amaçlarına yönelik algıları Şekil 2’de gösterilmiştir. Şekil 2’de ilköğretim öğrencilerinin coğrafyanın biliminin amaçlarına yönelik algıları içinde en baskın görüşlerin *fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş* ve *konum açısından ele alan görüş* olduğu görülmektedir. Coğrafya bilimi sayesinde harita kullanmayı öğrendiklerini ifade edenlerin sayısı ise çok düşüktür.

Şekil 2:

İlköğretim Öğrencilerinin Coğrafya Biliminin Amacına Yönelik Algıları

Fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş; coğrafya eğitiminin amacının beşeri ve fiziki sistemler hakkında bilgiler vermek olduğunu savunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 113’ü (%21,8) coğrafyayı fiziki ve beşeri coğrafya konularını anlamak için öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bu, 6. sınıflarda %26,8’e çıkarken 5. sınıflarda %10,6

oranında görülmektedir. Öğrencilerden bazıları bu konudaki görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

'Coğrafyayı bence ülkemizin yer şekillerini incelemek için öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 78).

'İklimleri, yeryüzü şekillerini, yerlerin konumlarını belirlemeye yardım ettiği için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 244).

Araştırmada öğrencilerin çoğunlukla coğrafya bilimi ile ilgili konuları fiziki ve beşeri sistemleri anlamak için öğrendikleri görülmektedir. Farklı araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Al-Nofli, 2010; Bradbeer ve diğerleri, 2004; Demircioğlu, 2004; Öztürk ve Alkış, 2009; Şeyihoğlu ve Geçit, 2010). Oysa Catling'in (2004) çalışmasında en baskın görüşü, küresel görüş oluşturmaktadır. İlköğretimde coğrafya eğitiminin amaçları içinde ise bu oran, %19,1 ile üçüncü sırada gelmektedir (Öztürk ve Alkış, 2009). Araştırmada öğrencilerin coğrafya bilimi ile ilgili konuları en çok fiziki ve beşeri sistemleri anlamak için öğrendiklerini ifade etmesi coğrafya eğitimi bakımından bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Demircioğlu (2004) da araştırmasında coğrafya öğretmenlerinin en önemli amaçlarının Türkiye'nin fiziki, beşeri ve ekonomik özelliklerini kavratmak olduğunu bulmuştur. Bilindiği üzere bugün ilköğretim okullarında görev yapan coğrafya öğretmenleri bu okullarda Sosyal Bilgiler dersini yürütmektedirler (Mili Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2013). Bu öğretmenlerin dahi coğrafya biliminin en önemli amacının Türkiye'nin fiziki, beşeri ve ekonomik özelliklerini kavratmak olduğunu ifade etmesi araştırmadan elde edilen bulguyu desteklemektedir. Demirci'nin (2005) de ifade ettiği gibi coğrafya biliminin asıl önemi, ülkelerin ve dünyanın fiziki ve beşeri özellikleri ile tanıtılmasından öte, tüm fiziki ve beşeri sistemler arasındaki karşılıklı ilişki ve etkileşimlerin doğru olarak ortaya çıkarılmasından gelmektedir. Öğrencilerde coğrafya bilimini öğrenmenin gerekliliği ile ilgili olarak ifade ettiklerinin ötesinde anlamlar çıkarmaları için öncelikle öğretmenlerinin bunun farkında olmaları ve çeşitli çalışmalar yapmaları gerekir. Özellikle bu eksik ve yetersiz algıyı değiştirmek için öğretmenlerin farklı sınıf düzeylerinde öğrencilerin seviyelerine uygun olarak içeriklerini düzenlemesi ve öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmesi önem taşımaktadır.

Konum açısından ele alan görüş; dünya üzerindeki yerlerin nerede oldukları ve bunların özellikleri hususunda öğrencilerin bilgilerini artırmayı ve dünya hakkında bir bilinç oluşturmayı amaçlamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 109'u (%21,08), coğrafya bilimini öğrenme amaçları arasında konum bilgisi edinmek olduğunu belirtmişlerdir. Bu

oranın, 5. sınıflarda %4,4 ve 6. sınıflarda %11,2 olduğu görülmüştür. Bu konudaki görüşlerini kimi öğrenciler şöyle açıklamışlardır:

'Bence yaşadığımızın yerin hangi konumda olduğunu ve yaşadığımızın yerin özelliklerini öğrenmek için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 65).

'Eğer ben coğrafyayı öğrenmezsem ülkemizin, şehrimizin nerede olduğunu ve dağ, ova, platoların yerlerini bilemem' (Öğrenci 126).

Araştırmada, sınıf düzeylerine bakılmaksızın öğrencilerin neden coğrafya bilimini öğrendiklerini açıklayan tüm görüşler incelendiğinde, ikinci sırada konum açısından ele alan görüş yer almaktadır. Pek çok çalışmada, bu araştırmanın bulgularını desteklercesine coğrafya eğitiminde ilk basamağın konum bilgisi ya da farklı bir ifade ile mekân algısı olması gerektiği ifade edilmektedir. Bu konuda harita bilgisinin önemine değinilmektedir (Job, Day and Smyth, 1999; Palmer, 1994; Stoltman, 1991; Schmeinck, 2007). Türkiye'de yapılan farklı araştırmalarda ise, coğrafya eğitiminin amaçları içinde konum bilgisinin en az açıklandığı görülmektedir (Alkış, 2009; Geçit ve Gençer, 2011; Öztürk ve Alkış, 2009; Şeyihoğlu ve Geçit, 2010). Bu araştırmada ilköğretim öğrencilerinin coğrafya bilimini öğrenmelerindeki gerekliliği konum açısından ele almaları olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmelidir.

Küresel görüş; coğrafya biliminin amacının dünyayı anlamak, fiziki ve beşeri sistemler ile ülkeler hakkında bilgi edinmek olduğunu açıklamaktadır. Araştırmaya katılan 73 öğrenci (%14,1) de coğrafya bilimine kıtalar ve dünya üzerindeki ülkeler hakkında bilgi edinmek için ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Sınıf düzeylerine göre bakıldığında ise bu oranın oldukça değiştiği, 5. sınıflarda %23, 6. sınıflarda %5,6 olduğu görülmüştür. Bu konudaki görüşlerini bazı öğrenciler şöyle açıklamışlardır:

'Ülkelerin nerelerde olduğunu öğrenmemizi, yer şekillerinden ne tür geçim kaynakları olduğunu anlamamızı sağladığı için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci 238).

'Coğrafya olmasaydı, bir ülkenin bir kıtanın olup olmadığından haberimiz olmazdı' (Öğrenci, 42).

Catling'in (2004) çalışmasında en baskın görüşü küresel görüş oluşturmaktadır. Öztürk ve Alkış'ın (2009) çalışmasında ise, bu görüşün oranı sadece %1,8 olarak bulunmuştur. Ülke içindeki araştırmalarda çoğunlukla küresel görüşün oranının düşük olduğu görülmektedir (Geçit ve Gençer, 2011; Şeyihoğlu ve Geçit, 2010). Buna karşın ilköğretim öğrencileri ile yürütülen bu araştırmadan çıkan sonuçlar, olumlu bir gelişme olarak

değerlendirilebilir. Özellikle 5. sınıf öğrencilerinde bu görüşün oranının yüksek olması, oldukça sevindirici bulunmuştur.

Yer açısından ele alan görüş; coğrafya biliminin amacının belli yerlerdeki insanların yaşamları ve etkinlikleri hakkında bilgilenmek olduğunu savunmaktadır. Bu görüşe göre; coğrafya bilimi dünya üzerindeki yerlerin fiziki ve beşeri yapısı ile ilgili fikir sahibi olabilmek için gereklidir. Araştırmaya katılan 67 öğrenci de (%12,9), bu yönde görüş belirtmiştir. Bu görüş, 5. sınıflarda %13,2 ve 6. sınıflarda %14,8 oranında görülmüştür. Kimi öğrenciler coğrafya bilimine, Türkiye'yi doğal güzellikleri ile tanımak, şehirler hakkında bilgi sahibi olmak için ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler bu görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir:

'Yaşadığımız ülkeyi ve yaşadığımız şehri tanımak için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 54).

'Ülkemizi ve Dünyamızı tanımamız için, ülkemizin kaynaklarını öğrenmemiz için ve birçok alanda bilgi sağlamak için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 236).

'Bence coğrafya bilirse bir yerin nerede olduğunu bilebiliriz, oranın iklimini, bitki örtüsünü ve daha birçok şeyini öğreniriz' (Öğrenci, 40).

Aydın'ın (2010) bulgularındaki coğrafyanın yaşanılan mekân olarak algılanması (%34), Alkış'ın (2009) çalışmasındaki coğrafyanın yer ile ilişkilendirilmesi tespitleri ve Öztürk ve Alkış'ın (2009) yaptığı diğer bir çalışmada da öğrencilerin önemli bir kısmının coğrafyayı yer ile ilişkilendirmesi bu çalışma ile benzer bulgular göstermektedir. Stoltman (1991) coğrafya okuryazarlığında öncelikle yerlerin nerede olduklarının ve özelliklerinin ne olduğunun bilinmesi gerektiğini savunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden sadece %12,9'unun bu yönde görüş bildirmesi öğrencilerin bu konudaki algılarının geliştirilmesinde daha fazla haritaya dayalı etkinlik yaptırmak gerektiğini göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulguyu destekleyerek Haas (1989) da ilköğretimde öğrencilerin harita kullanarak kendi çevrelerindeki yerleri (lokasyonları) fark etmelerinin sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır.

İnsan-çevre ilişkisi açısından ele alan görüş; coğrafya biliminin insanlar ile onların doğal ve sosyal çevreleri arasındaki ilişkileri, bu ilişkileri sürdüren süreçleri ve bunların etkilerini öğretmeyi amaçladığını vurgulamaktadır. Araştırmaya katılan 50 öğrenci (%9,6), insan-çevre ilişkisini daha iyi anlamak için coğrafya bilgisinden yararlandığını ifade etmiştir. Bu görüş, 5. sınıflarda %3,5 ve 6. sınıflarda %8,4 oranında kalmıştır. Öğrencilerden bazıları bu görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

‘Örneğin bir yere tatile gideceğiz. Gideceğimiz yerin iklimini hava durumunu bilmiyoruz. Oranın coğrafyasına ve bölgesine göre kıyafet seçemeyiz. Bu yüzden coğrafya öğrenmeliyiz’ (Öğrenci, 313).

‘Günlük yaşamımızda birçok yerde bize lazım olduğu için coğrafya öğrenmeliyiz’ (Öğrenci, 212).

Coğrafya eğitiminde en önemli amaçlardan biri insan ve doğal ortam arasındaki ilişkilerin fark edilmesidir. Bulgular kimi öğrencilerin bunun farkında olduğunu göstermektedir. Yapılan çalışmalar da öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında bunu sağlamanın önemine dikkat çekmektedir (Al-Nofli, 2010; Bradbeer ve diğerleri, 2004; Hopwood, 2004; Martin, 2000). Ancak bu çalışmadan elde edilen bulgularla benzer biçimde Öztürk ve Alkış’ın çalışmasında da coğrafya eğitiminin amaçları içinde insan ve çevre ilişkisi açısından ele alan görüşün oranı sadece %4,8 bulunmuştur. Buradan coğrafya konularında insan ve çevre ilişkilerinin daha fazla vurgulanması gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Yerel görüş; coğrafya biliminin amacının çocukların yerel çevrelerindeki beşeri ve fiziki unsurlar hakkında bilgi, anlayış ve tecrübe geliştirmek olduğunu açıklamaktadır. Bu araştırmada yaşadıkları yakın çevreyi daha iyi tanımak için coğrafya bilimini öğrenmeleri gerektiğini belirten 41 öğrenci (%7,9) olmuştur. Bu öğrencilerden bazıları bu görüşlerini şöyle dile getirmiştir:

‘Yaşadığımız bölgeyi ve şehri tanımak için coğrafya öğrenmeliyiz’ (Öğrenci, 87).

‘Coğrafya öğrenince yaşadığımız yeri öğreniriz’ (Öğrenci, 189).

Oysa bu araştırmanın aksine Öztürk ve Alkış (2009) araştırmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının ilköğretimde coğrafya öğretiminin amacına yönelik algılamalarında en çok yerel görüşün (%43,8) bulunduğunu ifade etmişlerdir. Çalışmada öğretmen adaylarının, çocuklara yakın çevreleri hakkında coğrafi bir bilinç kazandırmalarının ne kadar önemli olduğunun farkında olduklarını vurgulamışlardır. Farklı çalışmalarda öğrencilere kendi ülkelerini tanıtmamanın öneminden bahsedilmekte ve kendi ülkelerini bilmeden başka ülkeleri tanımanın çok anlamlı olmadığı açıklanmaktadır (Öztürk, 2005). Bu, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları içinde yer alan yurt sevgisi kazandırmak bakımından da önemlidir. Araştırmada öğrencilerin yakın çevrelerini öğrenmekten daha çok uzak çevreleri öğrenmek istedikleri görülmektedir. Sosyal Bilgiler dersi programında da 8-13 yaşlarındaki çocukların yakından uzağa ilkesinin tersine Çin Seddi, Piramitler, dünyanın en uzun, en kilolu, en yaşlı insanı gibi konularla ilgilendiği açıklanmaktadır. Bu yüzden programda, ünitelerin sıralanması “yakından

uzağa” ilkesine göre yapılırken, “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanı ile öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmıştır (MEB, 2005).

“Harita sevenler” olarak açıklanan diğer bir görüşe göre coğrafyanın amacı öğrencilerin harita dili ve becerileri hakkında bilgi ve anlayışlarını geliştirmektir. Araştırmaya katılan 25 öğrenci (%4,8) coğrafya biliminin, harita bilgisini geliştiren bir disiplin olduğunu savunmuştur. Sınıf düzeylerine göre bakıldığında ise, bu görüşün, 5. sınıflarda %2,6 ve 6. sınıflarda %2,8 oranı ile genelden daha düşük oranda temsil edildiği görülmüştür. Öğrenciler bu görüşlerini şöyle söylemişlerdir:

‘Harita okumayı, yaşadığımız şehri, bölgeyi, kıtayı öğrenmek için coğrafya öğrenmeliyiz’ (Öğrenci,111).

‘Harita bilgimiz varsa kaybolursak yönümüzü bulabiliriz’ (Öğrenci, 214).

Araştırmada elde edilen bulgularla benzer biçimde farklı çalışmalar da coğrafya eğitiminin amaçları içinde harita bilgisinin düşük seviyelerde olduğunu göstermektedir (Alkış, 2009; Geçit ve Gençer, 2011; Öztürk ve Alkış, 2009). Oysaki öğrencilere kazandırılmak istenen beceriler içinde harita becerileri büyük öneme sahiptir (National Geography Standarts,1994: 41-44). Gersmehl, (2005: 97), coğrafi becerileri iki ana bölüme ayırmıştır. Bunlardan birincisini, diğer bilim dallarının da yararlandığı beceriler olan genel beceriler, ikincisini ise coğrafya bilimine çok önemli katkılar yapan harita becerilerinin de içinde yer aldığı özel (coğrafi) beceriler olarak açıklamıştır. Gerek ilk, gerekse orta öğretimde, öğrencilerde harita ve küre kullanım becerilerinin geliştirilmesi son derece önemlidir (McClure, 1992). Demiralp (2006) de ilk ve ortaöğretimde öğrencilerde harita ve küre kullanım becerilerinin ne şekilde geliştirileceğini McClure’in çalışmasından yararlanarak açıklamaya çalışmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgular, öğrencilerde harita becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalara gereksinim olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan 39 öğrenci (%7,54), Catling’in (2004) belirlediği temalar dışında görüş bildirdiğinden bu görüşler, “Diğer” başlığı altında incelenmiştir. 18 (%3,4) öğrenci, coğrafya bilgisinin onlara gelecekte meslek edinmede veya yaptıkları işte başarılarını artırmada yarar sağlayacağına inandıklarını belirtmiştir. Bununla ilgili öğrenciler şunları söylemişlerdir:

‘Pilotluk da olduğu gibi bazı mesleklerde coğrafya bilgisi önemli olduğu için coğrafya öğrenmeliyiz’ (Öğrenci, 247).

'İleride bize lazım olacaktır mesela biz Sosyal Bilgiler öğretmeni olursak coğrafyayı iyi bilmemiz gerekir' (Öğrenci, 46).

Öğrencilerin gelecekteki yaşamlarında gerekli olduğu için coğrafya bilimini öğrendiklerini ifade etmeleri ve düşündükleri mesleklerle ilişki kurmaları coğrafya eğitimi açısından son derece sevindiricidir. Ancak az sayıda öğrencinin bunu dile getirmesi de günlük yaşamlarında coğrafya bilgisini nerede kullanacakları ya da gelecekte seçecekleri mesleklerde nasıl işe yarayacağı konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.

Araştırmaya katılan 13 öğrenci (%2,5), coğrafi bilginin insanlara tarihi olayları öğrenmede yarar sağlayacağını savunmuştur. Bu öğrencilerden biri, bu konuda şunları dile getirmiştir:

'Türkleri, Osmanlıyı, Karahanlıları, Uygurları ve daha nice devletlerin tarihlerini bilmek için coğrafya öğrenmeliyim' (Öğrenci, 72).

Coğrafya ve tarih birbiriyle ilişkili iki bilim dalıdır. Kimi zaman tarihi olayların oluşum ve gelişiminde coğrafi özelliklerin etkili olduğu görülür. Bu nedenle öğrencilerin tarihle ilgili konu ve olayları öğrenirken coğrafya bilgisini kullanması anlamlıdır. Sosyal bilgiler dersinde farklı disiplinlerin birbirleri ile ilişkileri içinde açıklanması gerekmektedir. Böylece öğrencilerin bu ilişkileri görmeleri amaçlanmaktadır. Araştırmada 8 öğrenci (%1,54) ise coğrafya eğitimini daha çok sınavlarda başarılı olmak için kullandığını belirtmiştir. Bu görüşünü bir öğrenci şöyle açıklamıştır:

'Sınavlarda çok soru çıktığı için coğrafya öğrenmeliyiz' (Öğrenci, 212).

Az sayıda öğrencinin sınavlarda başarılı olmak için coğrafya öğrendiklerini ifade etmesi eğitimdeki amaçlar bakımından olumludur. Çünkü sınavlar amaç değil araç olarak görülmelidir. Öğrencilere asıl amacın sınavlarda başarılı olmak değil gerçekten ihtiyaç olduğu için öğrenmek olduğu bilincinin kazandırılması gerekir. Öğrencilere coğrafya bilimine gerçekten ihtiyaç duyarak öğrenirlerse sınavlarda da başarılı olacakları anlatılmalıdır.

Sonuç ve Öneriler

İlköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarını belirlemeye yönelik bu araştırmada çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında en baskın görüşleri; fiziki ve beşeri coğrafya açısından ele alan görüş ve yer açısından ele alan görüş oluşturmuştur. İlköğretimde coğrafya bilimine yönelik çoğunlukla iklim, bitki örtüsü, yer şekilleri gibi fiziki coğrafya konularının, nüfus ve yerleşme gibi beşeri coğrafya konularının ele alınmasının, öğrencilerin algılarını etkilediği ve bu yönde oluşmasına neden olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin gerek fiziki gerekse

beşeri ve ekonomik coğrafya konularında içeriklerini insan-çevre ilişkilerini ve günlük yaşamla ilişkileri vurgulayacak biçimde düzenlemelerinde yarar görülmektedir.

Araştırmada tüm öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında küresel görüş üçüncü sırada izlenmektedir. Ancak sınıf düzeylerine göre bakıldığında bu oranının 5. sınıflarda daha da yükseldiği görülmektedir. Küreselleşmenin etkili olduğu bu çağa uyum sağlamada eğitimin önemi büyüktür. Son dönemde dünyada yaşanan gelişmeler, bilim ve teknolojiye yeni yaklaşımlar ve çağın uyum sağlama çabaları, öğretim programlarında köklü değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. Bu gelişmelere paralel ilköğretim Sosyal Bilgiler öğretim programları da değişmiş ve programlarda “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanına yer verilmiştir (MEB, 2005). İlköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında küresel görüşün üst sıralarda yer alması, son dönemde öğretim programlarındaki bu değişikliklerin olumlu yansıması olarak değerlendirilebilir. Bunu, eğitim sistemi açısından da olumlu bir gelişme olarak görmek gerekir. Ancak 5. ve 6. sınıflarda bu görüşün belirgin olarak farklılaşmasının nedenleri araştırılmalıdır.

Araştırmada, coğrafya bilimini insan çevre ilişkisi açısından ele alan görüş %7,6 oranında bulunurken çevre ile ilgili konuları ön planda tutan, çevre ile ilgili endişe ve sorunları vurgulayan çevreci görüşe sahip öğrenci olmadığı tespit edilmiştir. Oysa coğrafya eğitiminin en önemli amaçlarından biri insan ve doğal ortam arasındaki ilişkileri göstermek, çevreyle ilgili konulara duyarlılık geliştirmek ve çevre sorunlarının çözümü konusunda sorumluluk hissettirmektir. Bu nedenle öğretmenlerin coğrafya eğitiminde içerikleri düzenlerken öğrencilerin düzeylerine uygun çevreyle ilgili konulara da yer vermeleri gerekir. Klasik coğrafya eğitiminde sadece fiziki ve beşeri coğrafya bilimine ilişkin konuları açıklamak yerine, bu konuların çevre eğitimi bakımından önemine de değinilmeli, çevre sorunları içindeki yeri açıklanmalıdır. Örneğin iklim konusunda küresel iklim değişikliğine, bitki örtüsü ve topraklar konularında erozyona, nüfus ve yerleşme konularında atıklar ve çevre sorunlarına vurgu yapılması şüphesiz öğrencilerin bu konulardaki algılarını geliştirecektir.

Araştırmada öğrencilerin coğrafya bilimini çoğunlukla fiziki ve beşeri sistemleri anlamak için öğrendikleri görülmektedir. Öğrencilerin coğrafya bilimini en çok fiziki ve beşeri sistemleri anlamak için öğrendiklerini ifade etmesi, coğrafya eğitimi bakımından bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerde coğrafya konularını öğrenmenin gerekliliği ile ilgili olarak ifade ettiklerinin ötesinde anlamlar çıkarmaları için çalışmalar yapmak gerekir. Bunun için öğretmenlerin içeriklerini ve öğretim materyallerini çeşitlendirmesi, zengin öğrenme ortamları oluşturması önerilir.

Araştırmada tüm öğrencilerin %21,08'i, coğrafya konularını öğrenme amaçları arasında konum bilgisi edinmek olduğunu, %14,1'i de coğrafya konularına kıtalar ve dünya üzerindeki ülkeler hakkında bilgi edinmek için ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Coğrafya biliminin en önemli amaçları içinde öğrencilerde konum bilgisini geliştirmek yer almaktadır. Bu nedenle elde edilen sonuçlar coğrafya eğitimi açısından sevindiricidir.

Araştırmaya katılan kimi öğrenciler (%12,9), Türkiye'yi doğal güzellikleri ile tanımak, farklı şehirler hakkında bilgi sahibi olmak için coğrafya konularına ihtiyaç duyduklarını ifade etmişler ve coğrafya konularını öğrenme nedenlerini yer açısından ele almışlardır. İlköğretimde coğrafya konularının öğretiminde, öğrencilerin harita kullanarak kendi çevrelerindeki yerleri (lokasyonları) fark etmelerinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Araştırmada coğrafya konularının harita bilgisini geliştirdiğini savunan öğrencilerin azlığı da bu konuda daha fazla çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %9,6'sı insan-çevre ilişkisini daha iyi anlamak için coğrafya konularından yararlandığını ifade etmiştir. Buradan coğrafya konularının öğretiminde, insan ve çevre ilişkilerinin göz ardı edildiği sonucuna ulaşılabilir. Oysaki coğrafya eğitiminin en önemli amaçlardan biri, insan ve doğal ortam arasındaki ilişkilerin fark edilmesini sağlamaktır. Bu nedenle fiziki, beşeri ya da ekonomik coğrafya konuları ele alınırken doğal ortamın insan yaşamına, insanın doğal ortama etkileri örneklerle açıklanmalıdır.

Araştırmanın sonunda yaşadıkları yakın çevreyi daha iyi tanımak için coğrafya öğrenmeleri gerektiğini belirten öğrencilerin oranı %7,9 olmuştur. Araştırmada küresel görüşün daha yüksek oranda olması, öğrencilerin yakın çevrelerini öğrenmekten daha çok uzak çevreleri öğrenmek istedikleri biçiminde de değerlendirilebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %4,8'i coğrafya konularının, harita bilgisini geliştirdiğini ve bu sayede harita kullanmayı öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Oysaki öğrencilere kazandırılmak istenen beceriler içinde harita becerileri büyük öneme sahiptir. Bu araştırmada elde edilen bulgular, öğrencilerde harita becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalara gereksinim olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın sonunda, kimi öğrencilerin (%5,8), coğrafya bilimine ilişkin yanlış ya da eksik algılara sahip olduğu görülmektedir. İlköğretim düzeyinde öğrencilerin coğrafya bilimine ilişkin kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışlarının çalışıldığı araştırmalarda da bu çalışmayla benzer sonuçlar elde edilmiştir (Alkış, 2006; Cin, Engin ve Akbaş, 2005; Doğan ve Başbüyük, 2005; Çakmak, 2006; Yılar, 2007). Öğrencilerin coğrafya bilimine ilişkin yanlış ya da eksik algılarının düzeltilmesinde öğretmenlere büyük görev

düşmektedir. Neden coğrafya bilimine ait konuları öğrendiklerini, araştırmaya katılan öğrencilerin %3,4'ü gelecekte meslek edinmek ve yaptıkları işte başarılı olmak, %2,5'i tarihi olayları daha iyi öğrenmek, %1,54'ü ise sınavlarda başarılı olmak biçiminde açıklamışlardır. Araştırmanın sonunda az sayıda öğrencinin günlük yaşamlarında coğrafya bilgisini nerede kullanacaklarını bildikleri görülmektedir. Az sayıda öğrenci gelecekte seçecekleri mesleklerde kullanacaklarını belirtirken çoğunluğu bu konuda herhangi bir fikir yürütmemişlerdir. Oysa öğrencilere coğrafi bilgileri günlük yaşamlarında ve gelecekte seçecekleri mesleklerde nasıl kullanacaklarının gösterilmesi onların öğrenmeye daha ilgili ve istekli olmalarını sağlayacaktır.

Sonuç olarak bu araştırma ile ilköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin farklı algılarının olduğu tespit edilmiş, eksik ya da yanlış algılarının bulunduğu görülmüştür. Coğrafya bilgisi, öğrencilerin evleri, okulları ve onun ötesindeki dünya arasında kavramsal bir bağ kurmaları için gereklidir (NCGE, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Coğrafya Eğitimi Birliği). Ayrıca yaşadığımız çevreyi daha iyi tanımak ve doğru kullanmak için de coğrafya bilgisine ihtiyacımız bulunmaktadır. Günümüzde yeryüzündeki varlığımızı sürdürebilmek, hızla değişen dünyaya ayak uydurabilmek ve geleceğe hazırlanabilmek için coğrafi bilgiyi etkin bir şekilde kullanmamız gereklidir. Tüm bu nedenlerle Uluslararası Coğrafya Birliği (IGU) tarafından yayınlanan Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi'nde (1992), uluslararası alanda coğrafya eğitiminin önemi vurgulanmakta, erken yaşlardan başlayarak yapılacak coğrafya eğitimine dikkat çekilmektedir.

Günümüzde erken çocukluk eğitiminde zorunlu olması bakımından ilköğretim büyük önem taşımaktadır. Şu anda Türkiye'de 4+4+4 Eğitim Sistemi (12 Yıllık Kesintili Zorunlu Eğitim Sistemi) ile yeni bir uygulamaya geçilmiştir. 2012-2013 eğitim-öğretim döneminde başlayan bu sistemle ilköğretim okulları yerine 4 sene ilkokul (1, 2, 3, 4. sınıflar), 4 sene ortaokul (5, 6, 7, 8. sınıflar) ve 4 sene lise (9, 10, 11, 12. sınıflar) biçiminde bir düzenleme yapılmıştır. Ancak Milli Eğitim Temel Kanunu ile ilköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokullardan oluştuğu ve bu kavramın kullanılmaya devam edeceği ifade edilmiştir (Madde 25-(30/3/2012-6287/9 md.). İlköğretimde, coğrafya konuları farklı dersler içinde yer almaktadır. Bu nedenle de coğrafya biliminin konularına ilişkin öğrencilerin eksik ya da yanlış algılarının düzeltilmesinde bu dersleri yürüten öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında şu öneriler getirilebilir:

- Gerek öğretim programlarını hazırlayanlar gerekse öğretmenler, öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarını geliştirmek için içeriklerini düzenleyebilir, farklı etkinlikler ve materyaller sunabilirler.
- Öğrenme-öğretme ortamındaki yeni düzenlemeler ile öğrencilerin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarındaki değişikliklerin izlenmesini sağlayacak farklı desenlerde yeni araştırmalar yapılabilir.
- İlköğretim öğrencilerinin coğrafya biliminin konularına ilişkin algılarında sınıf düzeylerine, cinsiyete ve farklı değişkenlere göre anlamlı bir fark olup olmadığını, ayrıca öğrencilerin görüşlerindeki farklılıkların nedenlerini ortaya çıkaracak yeni araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Al-Nofli, M. A. (2010). Students' perceptions about geography: a study of basic education school students in oman, *European Journal of Social Sciences*, 16(1), 11-20.
- Alkis, S. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin yağış kavramını algılamaları üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Alkis, S. (2009). Turkish geography trainee teachers' perceptions of geography, *International Research in Geographical and Environmental Education (IRGEE)*, 18 (2), 123-136.
- Artvinli, E. Ve Kaya, N. (2010). 1992 uluslararası coğrafya eğitimi bildirgesi ve Türkiye'deki yansımaları, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 22, 93-127.
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1293-1322.
- Bradbeer, J., Healey, M. and Kneale, P. (2004) Undergraduate geographers' understandings of geography, learning and teaching: A phenomenographic study, *Journal of Geography in Higher Education* 28 (1), 17-34.

- Catling, S. (2004). An understanding of geography: The perspectives of English primary trainee teachers, *GeoJournal*, 60, 149–158.
- Cin, M., Engin, İ ve Akbaş, Y. (2005). İlköğretim 6.sınıf öğrencilerinin Türkiye'nin matematik konumunu anlama düzeyleri ve yanlış anlamaları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt 10, Sayı 14, 121-140.
- Çakmak, F. (2006). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi nüfus ve yerleşme konusunda geçen kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Demirci, A. (2005). Küreselleşen dünyamızda coğrafyanın siyasal gücü ve Türkiye ölçeğindeki rolü, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 12, 1-16.
- Demircioğlu, İ., H. (2004). Tarih ve coğrafya öğretmenlerinin sosyal bilimler öğretiminin amaçlarına yönelik görüşleri, *Bilig*, 31, 71-84.
- Demiralp, N. (2006). Coğrafya eğitiminde harita ve küre kullanım becerileri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 1-22.
- Doğar, Ç. ve Başbüyük, A. (2005). İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin hava ve iklim olaylarını anlama düzeyleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 347-358.
- Geçit, Y. ve Genç, G. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya'ya yönelik algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize üniversitesi örneği), *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- Gersmehl, P. (2005). *Teaching geography*. The Guilford Press, Newyork, London.
- Gökçe, N. (2011). Geography education in social studies programs in Turkey, *Management and Education*, VII(4), 79-84.
- Haas, M. E. (1989). *Teaching geography in the elementary school*. ERIC Digest.

- Hopwood, N. (2004). Pupils' conceptions of geography: towards an improved understanding. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 13 (4), 348-361.
- IGU. CGE (1992). International Charter on Geographical Education, International Geographical Union, Commission on Geographical Education, Washington, ISBN 3-925319-11-5, USA.
- Job, D., Day, C. and Smyth, T. (1999). *Beyond the bikesheds: fresh approaches to fieldwork in the school locality*. Sheffield: The Geographical Association.
- Kent, A. (2000). Geography's Changing Image And Status—Some International Perspectives, *International Research in Geographical and Environmental Education*, 9(2), 157-159.
- Kızılcıoğlu, A. (2006) İlköğretimin birinci kademesinde coğrafya eğitimi ve öğretimi, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 14, 81-106.
- King, H. (2007). Student perceptions of geography, *Earth & Environmental Sciences (GEES) Final Report for School*, <http://www.gees.ac.uk/projtheme/stuperc/stuperc.htm> adresinden 10 Nisan 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Lam, C.-C.; Lai, E.(2003). What is geography? In the eyes of junior secondary students in Hong Kong, *International Research in Geographical and Environmental Education*, 12(3), 199-218.
- Martin, F. (2000). Postgraduate primary education students' images of geography and the relationship between these and students' teaching, *International Research in Geographical and Environmental Education*, 9, 223–244.
- McClure, R. W. (1992). *A conceptual model for map skills curriculum development based upon a cognitive field theory philosophy*. Oklahoma State University (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Oklahoma.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2005). *Sosyal bilgiler 4.-5.-6.-7. sınıf programları*, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.

MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. *Millî eğitim bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacakların atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin esaslar*, <http://oyegm.meb.gov.tr/www/talim-terbiye-kurulu-80-nolu-karari/icerik/35> adresinden 20.12.2012 tarihinde indirilmiştir.

MEB Mevzuat. Milli Eğitim Temel Kanunu, <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> adresinden 20.12.2012 tarihinde indirilmiştir.

Miles, M., ve Huberman A. M. (1994). *Qualitative data analysis (Second edition)*. London: Sage Publications.

National Geography Standarts. (1994). *Geography for life*. Washington.

NCGE. <http://ncge.net/geography/education/importance> adresinden 3 Nisan 2012 tarihinde alınmıştır.

Özçağlar, A. (2009). *Coğrafyaya giriş*, Ankara: Ümit Ofset Matbaacılık.

Öztürk M. ve Alkış S. (2009) Sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya ile ilgili algılamaları, *İlköğretim Online*, 8(3), 782-797.

Öztürk, M. (2005). *Developing the EU and European Dimension in geography education in Turkey: Student teachers' attitudes and the role of initial teacher education*. University of Nottingham (Unpublished doctorate thesis), UK.

Öztürk, Ç. (2007) Sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının 'coğrafya' kavramına yönelik metafor durumları, *Ahi Evren Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 55-69.

Palmer, J. (1994). *Geography in the early years*. Londra: Routledge.

Stoltman, J. P. (1991). *Teaching geography at school and home*. ERIC Digest.

- Şeyihoğlu A., Geçit Y. (2010). Sınıf öğretmenlerinin coğrafya imajları, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1), 59-75.
- Schmeinck, D. (2007). Too late or too early- teaching geography in primary school. In Donert, K., Charzynski, P., and Podgorski, Z. (eds.) *Teaching in and about Europe*, Torun: Heredot, Network.
- Üto-Wisi, J. (2001). Geography from a student perspective: a hungarian case study, *International Research in Geographical and Environmental Education*, 10(4), 379-388.
- Walshe, N. (2007) .Understanding teachers' conceptualisations of geography, *International Research in Geographical and Environmental Education* 16 (2), 97-119.
- Walford R. (1996). What is geography? An analysis of definitions provided by prospective teachers of the subject. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 5(1), 69-76.
- Weeden, P. (2006). Pupils' perceptions of geography a literature review. University of Birmingham School of Education April, 2006 commissioned by RGS-IBG, Retrieved October 15, 2011, from <http://www.rgs.org/NR/rdonlyres/E4AB8EC3-89B6-4E75-BC5E-0E7BFB533D5B/0/perceptionsofgeography2006.pdf>
- West, B. A. (2006). Conceptions of The 'Role of Geography in Their Futures' Held by Senior Geography Students in One Independent Queensland School. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 15(2), 104-123.
- Yılar, B. (2007). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin bazı coğrafya kavramlarını anlama düzeyleri ve kavram yanılgıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Extended Abstract

Purpose

Determining primary school students' perceptions about geography may help us learn more about current geography education. Literature review yields various studies that were generally conducted on how either teachers or teacher candidates perceive geography (Alkis, 2009; Bradbeer, Healey and Kneale, 2004; Ozturk and Alkis, 2009; Seyihoglu and Gecit, 2010; Walshe, 2007). Yet, studies about students' geography perception can be found in the foreign literature (Al-Nofli, 2010; Hopwood, 2004; Uto-Visi, 2001). Taking the previous studies into account, this study aims to identify primary school students' perceptions about geography.

Results

The results of this study have been analyzed under two categories such as primary school students' perceptions about geography and their perceptions about the goals of geography. The most dominant perceptions among the students have been determined to be the *earthist* and *locationist* views. It is conceived that high load of information about the climate, vegetation, and landforms and learning about the population and settlements in geography course have affected students' views about geography, causing the dominance of the two perceptions. Prevalence of globalist view as the third favored perception can be considered as a positive change stemming from the recent amendments on the social studies instructional program. The results have shown that there are very few students who view geography as the relation that humans have with their surroundings, and that there is no student bearing an environmentalist perception about geography. Furthermore, some students have been determined to have either incomplete or totally false perceptions about geography.

Findings have pointed that students learn geography mostly to understand physical and human related systems. Only a very small amount of students have been identified to learn geography in order to better grasp the human-nature interaction and the ability to read maps.

Discussion

Students' perceptions about geography have been determined to be mostly either *earthist*, or *locationist*. Literature contains several other studies with similar results. Researchers such as Al-Nofli (2010), Bradbeer et.al. (2004), Catling (2004), Ozturk and Alkis (2009), and Seyihoglu & Gecit (2010) have also found these two perceptions about geography to be prevalent. According to the results of this study, globalist view takes the third place in order. While Catling (2004) found that globalist view was the most frequent geography perception, Alkis (2009), Ozturk & Alkis (2009), and Seyihoglu & Geçit (2010) concluded

that it was the least frequent one. Consistent with the results of this study, several other studies also worded that the environmentalist and interactionist perceptions of geography were of little frequency among teachers and teacher candidates (Alkis, 2009; Gecit & Gencer, 2011; Ozturk & Alkis, 2009; Seyihoglu & Gecit, 2010). On the contrary, both environmentalist and interactionist perceptions of geography were found to be of higher frequency among the teachers and teacher candidates in the studies conducted abroad (Al-Nofli, 2010; Hopwood, 2004; Kent, 2000; West, 2006).

This study indicates that students learn about geography mostly to understand the physical and human related systems. In contrast, Catling (2004) found that globalist perception was the most dominant one. Among the goals of geography course in primary education, this perception has the third place with a percentage of 19.1 (MEB, 2005). One of the primary goals of geography education is to raise awareness about the interaction between humans and their surroundings. Studies in the literature have drawn our attention to how important it is to actualize this goal in students' perceptions (Al-Nofli, 2010; Bradbeer et.al., 2004; Hopwood, 2004; Martin, 2000). However, findings of this study point that only a little amount of students (9.6%) are aware of this. Similarly, in their study, Ozturk and Alkis also concluded that the interactionist view was not favored as much as it should be (only 4.8%). Moreover, students who learn geography to be able to read maps have also been determined to be few in number (25 students, 4.8%). Likewise, other studies also show that the skill to read maps bears a little importance among the goals of geography course (Alkis, 2009; Gecit & Gencer, 2010; Ozturk and Alkis, 2009). Yet, map reading skill should be a priority among the skills to be gained by students (National Geography Standards, 1994: 41-44).

Conclusion

Following can be concluded based on the results of this study:

Teaching mostly about the climate, vegetation, landforms, population, and settlement in geography course affects students' perception about geography, causing it to be more of a physical and human related one.

Ranking the third among students' perceptions about geography, globalist view can be deemed as a positive reflection of the recent changes in instructional programs on the Turkish education system.

Interactionist perception has been found to be of very low frequency whereas environmentalist view has been identified not to exist among students' perceptions about geography. However, environmental education is a fundamental part of geography education.

Teachers should include age and level appropriate topics about environment into their course packs.

Students' reason to study geography has been found to be mostly learning about the physical and human related systems, and this can be regarded as one of the deficiencies in geography education. Further studies should be conducted in order to add more to students' reasons to learn geography. This imposes a lot of responsibility on the geography teachers. Enriching the contents of geography course and the learning-teaching processes with tools and materials appropriate to students' levels and needs is of crucial importance in order to change this deficient and inadequate perception about geography.